

ÎNCHEIERE

09 aprilie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

Instanța compusă din:
Președintele ședinței
Judecătorii

Svetlana Novac
Oleg Sternioală
Dumitru Mardari

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Ministerul
Finanțelor,

în cauza civilă la acțiunea înaintată de către Primac Alexandru împotriva
Ministerului Finanțelor, intervenient accesoriu Procuratura Generală a RM, privind
repararea prejudiciului material,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 20 noiembrie 2013, prin care a
fost respins apelul declarat de Ministerul Finanțelor și s-a menținut fără modificări
hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 27 aprilie 2013, prin care acțiunea
a fost admisă,

a c o n s t a t a t:

La 29.11.2011, reclamantul Primac Alexandru a înaintat acțiune împotriva
Ministerului Finanțelor al RM, intervenientul accesoriu Procuratura Generală a RM
cu privire la repararea prejudiciului material în mărime de 58 828 lei.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că la 30.01.2008, lângă parcare, în
apropierea clădirii firmei „Drancor”, situată în mun. Chișinău, str. Burebista nr.78, a
fost arestat de către lucrătorii Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și
Corupției (CCCEC) și a fost încarcerat în izolatorul Centrului pentru Combaterea
Crimelor Economice și Corupției, unde a aflat că este suspectat de comiterea unei
infrațiuni, prevăzută de art. 42 alin. (5) și art.362 alin. (3) lit. a) Cod Penal.

A indicat că reținerea sa a fost ilegală deoarece lucrătorii CCCEC l-au reținut nu
într-o clădire unde desfășurau operațiunea, dar afară, lângă mașina care îl aștepta,
fiind încălcate astfel prevederile art. 166 CPP. Cu încălcarea art. 174 CPP, precum și
art. art. 8, 10 din același Cod, organele de urmărire penală nu l-au eliberat din
izolatorul detențiilor preventive, dar contrar legii au solicitat instanței de judecată
arestarea sa.

La 02.02.2008, neavând dovadă în vinovăția sa, procurorul l-a pus sub învinuire,
încălcând art.271 CPP, care prevede că pentru a pune sub învinuire, trebuie să dețină
probe suficiente și convingătoare. A mai indicat că în baza demersului înaintat de
către procurorul din Procuratura Anticorupție A. Rudei, Judecătoria Buiucani mun.
Chișinău a dispus aplicarea față de reclamant a măsurii preventive sub formă de arest
preventiv pentru 25 zile.

La 21.02.2008, Procuratura a înaintat Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău
demers repetat de prelungire a termenului de detenție pentru încă 30

zile în privința reclamantului. A menționat că instanța de judecată fără a ține cont de explicațiile lui și de declarațiile martorilor din dosar, în lipsa oricăror dovezi privitor la vina sa, a aplicat măsura preventivă – arest la domiciliul pentru 20 de zile. Această încheiere a fost contestată de către procuror în instanța de apel, iar prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 28.02.2008 s-a casat încheierea Judecătoreiei Buiucani mun. Chișinău din 21.02.2008 și a fost stabilită în privința reclamantului altă măsură preventivă de control judiciar.

La 19.12.2008, Judecătoria Buiucani mun. Chișinău a adoptat sentința de achitare privind lipsa faptei infracțiunii și a indicat încălcările comise de către organele de urmărire penală în timpul anchetei acestui dosar penal.

La 09.04.2009 Curtea de Apel Chișinău a respins protestul procurorului cu menținerea în vigoare a sentinței de achitare, iar la 30.03.2010 Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție a respins ca inadmisibil recursul procurorului.

A mai indicat, că pe parcursul urmăririi penale și judecării dosarului penal, adică din 30.01.2008 până la 30.03.2010, a achitat pentru serviciile prestate de avocat suma de 54828 lei. Consideră că acest prejudiciu a fost cauzat prin acțiunile ilegale ale organului de urmărire penală. De aceea, a solicitat încasarea din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor suma de 54828 lei în vederea reparării prejudiciului material. Ulterior, a depus cerere suplimentară prin care a solicitat încasarea sumei de 58828 lei.

Prin hotărârea Judecătoreiei Rîșcani, mun. Chișinău din 27.04.2012, acțiunea a fost admisă. S-a încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul lui Alexandru Primac suma de 58828 lei în vederea reparării prejudiciului material.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13.09.2012 a fost respins apelul declarat de Ministerul Finanțelor și menținută hotărârea primei instanțe.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 18.09.2013 a fost admis recursul declarat de Ministerul Finanțelor. S-a casat integral decizia instanței de apel din 13.09.2012, cu trimiterea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, la un alt complet de judecată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 20.11.2013 a fost respins apelul declarat de Ministerul Finanțelor și menținută hotărârea primei instanțe din 27.04.2012.

La 07.02.2014, Ministerul Finanțelor a declarat recurs în termen legal, deoarece scrisoarea privind expedierea copiei deciziei instanței de apel pentru cunoștință este datată cu 10.12.2013, însă date privind recepționarea acesteia la materialele cauzei nu sunt, prin care a solicitat admiterea recursului și modificarea hotărârilor judecătorești ale instanțelor ierarhic inferioare prin încadrarea prejudiciului material în limitele documentelor probatorii.

În motivarea recursului a invocat art. 432 alin.(2), lit.c), precum că la examinarea acțiunii instanța de apel a interpretat în mod eronat normele de drept material.

Astfel, a menționat că instanțele ierarhic inferioare au interpretat eronat dispozițiile Legii nr.1545 din 25.02.1998 „Privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești”. Instanța urma să mențină echilibru între interesele individuale ale persoanei (intimatului) și interesele generale ale societății, cu respectarea principiului reparării echitabile și rezonabile a daunei materiale.

Recurentul consideră că este incorectă și nefondată punerea în sarcina bugetului de stat a obligației de a compensa intimatului prejudiciul material rezultat din achitarea unor sume exagerate avocatului. Atrage atenția instanței asupra momentului că simplul fapt al achitării de către intimat a unor sume cu titlu de remunerare în folosul apărătorului său, nu putea servi drept temei pentru instanța de judecată la stabilirea recuperării acestei sume în mod integral din contul bugetului de stat.

Recurentul a făcut trimitere la practica CEDO, în special la speța Ziliberberg contra Moldovei și potrivit art. 96 CPC, prin care obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Or, statul nu are sarcina de a restitui toate cheltuielile reclamantului, în condițiile în care s-au efectuat cheltuieli exagerate în partea ce ține de serviciile juridice prestate.

Recurentul menționează că reclamantul nu a prezentat nici o dovadă a acțiunilor întreprinse de persoanele ce i-au acordat asistență juridică și face trimitere la punctul 21¹ din Hotărârea Plenului CSJ nr.25 din 28.06.2004, care prevede expres că soluționând cererile de restituire a cheltuielilor pentru asistență juridică acordată, instanțele vor porni de la practica CEDO. Or, afirmă că în cauza dată nu sunt întrunite cerințele necesare prevăzute de legislația în vigoare, în special la art.96 CPC și Hotărârea Plenului CSJ mai sus indicată.

Reieșind din cele menționate, în susținerea recursului a mai invocat alin. (1) lit. a), b) și d), alin. (2) lit. c) al art. 400, art. 429, art. 430, art. 432, art. 434 CPC.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Finanțelor este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu dispoziția art.432 alin.(1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Conform prevederilor art.433 lit.a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Colegiul constată că temeiurile recursului declarat nu se încadrează în prevederile art.432 alin.(2), (3) și (4) CPC, cauza fiind judecată cu respectarea normelor de drept material și procesual, astfel, recursul fiind vădit neîntemeiat.

Argumentele invocate de recurent, Ministerul Finanțelor, precum că decizia instanței de apel este ilegală, poartă un caracter declarativ și nu pot fi reținute.

Dezacordul cu decizia instanței de apel, prin relatarea situației în viziunea recurentului, este inadmisibil din considerentele că nu se încadrează în prevederile art.432 alin.(2), (3) și (4) CPC și nu constituie temei de casare a acestei decizii, deoarece recursul exercitat are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificând-se numai legalitatea lor dar nu și temeinicia în fapt.

În acest sens, completul reamintește prin prisma jurisprudenței CEDO, fosta Comisie a arătat că „...art.6 parag.1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes.” (cauza Re bait și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

Călăuzindu-se de art.440 CPC, Colegiul a constatat existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433 CPC, și anume la lit.a), care expres prevede că cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) CPC.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că instanța de apel a examinat pricina sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate și a aplicat corect normele de drept material și procedural, Colegiul ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Ministerul Finanțelor, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin.(1) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ministerul Finanțelor, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 20 noiembrie 2013.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului, judecătorul

Judecătorii:

Svetlana Novac

Oleg Sternioală

Dumitru Mardari